

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. De causa efficienti accidentium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DIFFICULTAS III.

*De causa efficiente accidentium.***ASSERO PRIMÒ.** *Substantias immediatè emanare ex se aliqua accidentia.***RATIO.** Quia aqua calefacta reducit se ad pristinum accidentale debitum sibi frigus, cujus frigiditatis, nullum aliud præter substantiam aquæ, potest assignari principium.**DICES PRIMÒ.** Posse hoc referri in ipsum agens productivum aquæ, quia qui dat esse, dat consequentia ad esse.**RESPONDETUR.** ea, quæ consequuntur, idque immediatè primum productionem rei, posse ipsi producenti tribui, non tamen ea, quæ benè post contingunt, quia illa eveniunt, quamvis jam non sit in rerum natura illud productivum, sed ad illud proloquium salvandum, sufficit, quòd illa consequentia esse, imputentur ipsi producenti, utpotè fundata in ipso esse, quòd tribuitur producenti jam autem causa causæ, est causa causati.**DICES SECUNDÒ.** Quamvis aquæ sit passio, frigus, tamen illius emanatio, potest non tribui aquæ; quòd ipsum probatur, quia ad gratiam sanctificantem habent se reliquæ virtutes & habitus, sicut passionēs, & tamen immediatè à DEO producuntur.**RESPOND.** Cum sine gratia maneat habitus fidei & spei, supponendum est prævisam esse talè gratiam, quæ non sit horum habituum emanativa de se, quia aliàs nonnisi miraculosè conservari deberent illi habitus in peccatore, utpotè consistentes, sine sui causa, nempe gratia emanante. Unde DEUS defectum causæ in illorum conservatione supplere deberet, consequenter miraculum tunc fieret; ne itaq; multiplicarentur miracula, debuit dari hæc species gratiæ, quæ nec emanaret, nec conservaret illos habitus, arbitrariumq; diceret aliquis, tribuere gratiæ vim emanandi, non tamen conservandi illos habitus, sicut ignis calorem producit, non conservat, nam datur quidem exemplum in natura, ut effectivè producta ab aliis, ab alio conserventur, sicut calor in extraneo subjecto productus, ab igne, sed non datur exemplum, ut emanativè producta, ab alio principio conserventur, aliàs deprimeretur etiam miraculum Eucharisticum, dicendo illa accidentia, non habuisse dependentiam in conservari à pane. Cæteros autem habitus, intimiùs connexos gratiæ, & qui nunquam sine illa reperiuntur, nego emanativè, non produci à gratia. Alia etiam hæc disparitas assignari posset, quòd nullum sit absurdum in effectatione supernaturalium recurrere ad Deum, est autem absurdum in effectatione naturalium, recurrere ad eundem, si causa alia ostendi possit. De Antecedenti vide de Fide D. 5. Q. 1. D. 3. P. 3.**ASSERO SECUNDÒ.** *Quando in extraneo subjecto producuntur accidentia, respectu illorum causa***RESPOND.** Disparitatem esse, quia causa principalis vel assimilatur sibi effectum vel dissimulat, per defectum, in ipso effectum reperibilem, quòd priùs, æqualitatem, posteriùs, excessum perfectionis in causa deposcit; jam autem causa instrumentalis non est nata per se, vel effectum sibi æqualem producere, vel perfectiorem, in quantum agit tanquam instrumentum.**INSTABIS PRIMÒ.** Saltem accidentia respectu genitorum ex putri, si cæteroqui respectu illorum sunt causa immediata, etiam erunt causa principalis respectu eorum.**RESPONSUM** suprà, quòd non. Hoc tantum addo, DEUM cognoscere naturam ranæ, & omnia illarum individua possibilia, agnoscit etiam, naturam ranæ non deposcere, ut sese natura illius multiplicet, multiplicatione perfectis animalibus debitæ, ne tamen hæc natura pereat, dat illi virtutes accidentales, ad beneficium multiplicationis. Unde per ordinem ad nostros conceptus principalis causa productionis ranarum est natura illarum, cognita à DEO potens multiplicari mediis illis virtutibus accidentalibus, in re autem non datur causa illarum principalis univoca, sed, ut dixi suprà, principalis æquivoca.**INSTABIS SECUNDÒ.** Saltem ex dictis sequitur, in ratione agendi, esse quid nobilius accidentia illa, præ substantia agente principaliter: nam agens principale, non potest suprà vires suas agere, nec producere perfectiorem se effectum, potest accidens.**RESPONDETUR.** Negando Sequel. Nam etiam rigorosè loquendo, accidens tunc non agit supra vires suas, cum vires illius sint in bonum principalis, producere perfectiorem effectum se simpliciter & entitativè accepto, sed non se nato perfectiori, assimilare effectum. Sed quid sit de hoc, aliter eidem argumento satisficit: nam hic titulus; quia natura in agendo subordinavit accidentia principali, cum nonnisi ad illius exigentiam, & illius exigentiæ perfectionem tribuatur hæc illis vis, idè semper retinent titulum nobiliorem causæ principalis, cum hanc ipsam vim, debeant principali, instrumenta.**ADDO** autem, accidentia non ipsius agentis, sed passi esse productiva substantiæ. Ratio: quia sæpè agens, non est, nec accidentia agentis, & tamen sit generatio; quamvis autem non sint in ipso agente, dicuntur virtus agentis, quia sunt instrumentum non conjunctum illius, per hoc tamen non nego, quòd accidentia agentis, cum agens agit immediatè, producant accidentia in passio, & accidentia habent munus & disponere materiam & esse virtus agentis, nec inde sequetur, quòd agant virtute passi, virtute enim ejus agunt, cui sunt tanquam virtus à natura provisa, provisa autem sunt, agentis.

causa principalis, sunt accidentia similia. Est assertum contra recentiorum Suar.

RATIO. Non est major ratio, cur substantia, respectu substantiarum, possit esse causa principalis, & non accidentia respectu accidentium sibi similia; suppositoque, quod definitivè causa instrumentalis, sit causa subordinata alteri, non poterit ostendi, cur accidentia in productione aliorum accidentium subordinentur substantiis: & sicut quod accidens, sit entis ens, supponit accidens prius in se esse ens: ita quod subordinatur in operando alteri, supponit illud posse operari simpliciter, non posset autem simpliciter operari, si respectu accidentium Accidens non foret causa simpliciter, seu principalis; & sicut servus habet aliqua opera, quorum Dominus est, ita & causa instrumentalis habebit opera, respectu quorum principalis munus, gerere poterit.

DICES PRIMÒ. cum recentiori Suar. Instrumentum est, quod alteri subordinatur in operando, & agit ut Quo, accidens autem subordinatur substantiæ in operando, quia subordinatur, etiam in essendo.

RESPOND. Majorem esse subordinationem Creaturæ ad DEUM, quàm accidentis ad substantiam, cum hoc tamen stat, ut respectu effectuum suorum naturalium, sint causæ principales, substantiæ; ita & in præsentia, subordinatio, non tollet, quo minus accidentia sint causa principalis respectu accidentium. Sola ergò subordinatio, quæ facit non per se aliquid intendi, & in aliquibus subordinatio non assimilandi sibi effectum, arguit, non esse aliquid principale agens.

DICES SECUNDÒ, cum eodem, Accidentia agunt ut Quo, causa autem principalis debet agere ut Quod, quod autem agant ut

Quo, inde probat, quia agere ut Quo, est agere suppositorum, per se subsistentium, quod accidentibus non convenit.

RESPONDETUR. Agere ut Quo substantialiter, & per modum subjecti denominationis, est agere substantiarum, unde etiam dicitur in proprietate aqua extinguere ignem, non ejus humiditas & frigus; sed agere ut Quo tanquam principii, à quo procedit actio, nego, quod sit, non nisi substantiarum.

DICES TERTIÒ cum eodem, Quamvis bonum accidentis, sit, producere aliud accidens, est tamen bonum, quod ultimo refunditur in bonum substantiæ.

RESPONDETUR. Productionem accidentis refundi in bonum substantiæ, tanquam in subjectum denominationis, sed non tanquam in principium per se intentum.

ASSERO TERTIÒ. Si ignis spoliaretur omni calore divinitus, non posset connaturaliter producere in subjecto extraneo calorem.

RATIO. Tum quia ageret in distans, quomodo enim uniretur extraneo subjecto, neque enim transmissione actionis, quæ est modus, vel non sine modo, uniri potest, ob illius essentialem connexionem cum modificato, respuente mutare subjectum. Et certè sine virtute agendi sibi à natura provisa, nihil agere potest, calor autem, ut supra vidimus, est virtus agendi igni provisa. Tum quia prius est esse aliquid in se, postea ad aliud, non esset autem prius in se, si non perficiendo se per calorem sibi debitum, progrediretur ignis ad calorem in alio producendum. Tum quia frustra jam igni emanandus esset ex se calor, si sine emanato, est proximum principium agendi; sicut frustra sunt distinctæ potentia ab anima, si sola est sufficiens principium suarum intellectionum.

DISPUTATIO VI. DE EFFICIENTE INCREATO.

PRÆMITTO I. *Dari efficiens increatum.* Demonstrat id Aristot. 12. Metaph. tex. 30. & secundo Metaphys. tex. 5. item 8. Physic. 1. tex. 34. quam demonstrationem, fusè proponit S. Thom. I. Contra gentes C. 13. & prima parte Q. 2. a. 2. Videantur dicta, in prima parte, ubi de Existentia DEI.

PRÆMITTO II. *Efficiens increatum, operationum suarum ad intra, habere principia Intellectum, & Voluntatem; Operationum autem ad extra principium habet, quod appellatur Omnipotentia,* quam DEO esse concedendam, Ratio probat. Tum quia est perfectio simpliciter simplex, quam melius est habere DEUM, quàm non habere: Tum quia enti, à quo reliqua dependent possibilia, danda est virtus productiva

possibilium, hæc autem virtus in DEO, Omnipotentia est: Tum quia, si non daretur ens productivum ex nihilo, nullum posset esse universum, ut suppono ex demonstratione de DEI existentia, & ex principio recepto: Ex nihilo, vel à nihilo nihil fit. Ergò debuit dari Principium, Entium productivum, ex nihilo: hoc autem non potest esse aliquid aliud, nisi Omnipotentia.

PRÆMITTO III. *Hanc Omnipotentiam esse formaliter condistinctam ab ipsa voluntate, quæ aliquid vult fieri ad extra, quidquid sentiant in oppositum Scotus, & cum eo Valq. & Molina.*

RATIO. Tum quia voluntas habet aliud objectum, hoc est bonum; Omnipotentia autem habet pro objecto, factibile: potentia autem